

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
22 november 2019
Kenmerk
COS/U201901383
Lbr. 19/100
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
17

Onderwerp
moties en preadviezen BALV 29 november

Samenvatting

In deze ledenbrief informeren wij u over moties en ingezonden brieven voor de Buitengewone ALV van 29 november a.s. die wij de afgelopen weken hebben ontvangen (stand van zaken 22 november). In de bijlagen ontvangt u de tot nu toe ingediende moties met preadviezen van het bestuur en twee ingezonden brieven. Wij verwachten overigens nog meer moties. Zodra deze bij ons binnen zijn, zullen wij u hierover zo spoedig mogelijk informeren.

Aan de leden

Datum
22 november 2019
Kenmerk
COS/U201901383
Lbr. 19/100
Telefoonnummer
070-3738393
Bijlage(n)
17

Onderwerp

moties en preadviezen BALV 29 november

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief informeren wij u over moties en ingezonden brieven voor de Buitengewone ALV van 29 november a.s. die wij de afgelopen weken hebben ontvangen. In de bijlagen bij deze ledenbrief ontvangt u de ingediende moties met preadviezen van het bestuur en twee ingezonden brieven. Wij verwachten overigens nog meer moties. Zodra deze bij ons binnen zijn, zullen wij u hierover zo spoedig mogelijk informeren.

Bespreking financiële tekorten gemeenten

Met betrekking tot de financiële tekorten van gemeenten liggen geen voorstellen voor in deze Buitengewone ALV. Over de nijpende financiële tekorten van gemeenten, met name op jeugd, willen wij graag met u van gedachten wisselen bij agendapunt 5. "Verantwoording over uitvoering moties ALV 5 juni 2019". Naast de uitvoering van eerdere breed gedragen moties over de gemeentefinanciën en gelijkwaardig partnerschap met het Rijk, zullen wij dan ook over actuele ontwikkelingen spreken.

Klimaatakkoord en moties

Besluitvorming in Buitengewone ALV

In de Buitengewone ALV leggen wij het Klimaatakkoord ter besluitvorming voor aan de leden (agendapunt 6). Daarbij behandelen wij ook de door de leden ingediende moties. In de ledenbrief van 1 november jl. heeft het bestuur de leden voorgesteld in te stemmen met het Klimaatakkoord. Daarbij heeft het bestuur benadrukt dat er voldoende (proces)afspraken, over met name financiële randvoorwaarden, zijn gemaakt om met de eerste fase van het Klimaatakkoord van start te gaan.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag

070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

Beschikbare financiële middelen

Inmiddels zijn de volgende financiële middelen beschikbaar gesteld:

- Voor de RES wordt voor de periode 2019-2021 € 12,5 miljoen per jaar beschikbaar gesteld uit de klimaatenvolp. Samen met de eerder beschikbaar gestelde middelen van € 30 miljoen komt het budget voor de RES daarmee uit op € 22,5 miljoen per jaar. Van dit bedrag is € 15 miljoen per jaar beschikbaar voor ondersteuning van de RES regio's, het overige bedrag wordt ingezet voor de ontwikkeling van kennis, data infrastructuur en de programmaorganisatie;
- Tussen 2018 en 2028 is € 435 miljoen beschikbaar voor het programma Aardgasvrije Wijken. In totaal is ongeveer € 380 miljoen bestemd voor gemeentelijke proeftuinen. In 2018 en 2019 is van dit bedrag € 120 miljoen vastgelegd voor de eerste 27 proeftuin-gemeenten; \
- Vanuit het Warmtefonds komt er tot 2030 jaarlijks € 50 tot € 80 miljoen beschikbaar waarmee woningeigenaren tot € 25.000 kunnen lenen voor het verduurzamen van hun woning. Het onderzoek van VNG en Rijk naar woonlastenneutraliteit wordt meegenomen om de middelen uit het fonds gericht in te kunnen zetten
- Voor de extra taken die gemeenten uitvoeren voor de energietransitie in de gebouwde omgeving stelt het rijk voor de periode 2019-2021 € 150 miljoen ter beschikking, waarvan € 30 miljoen bestemd is voor de RES. Het resterende bedrag van € 120 miljoen is bedoeld als tegemoetkoming in de kosten voor alle gemeenten in afwachting van het Klimaatakkoord-brede artikel 2 FVw-onderzoek naar uitvoeringskosten. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten voor o.a. de Transitievisie warmte;
- Er is €75 miljoen beschikbaar voor de realisatie van fietsenstallingen bij openbaar vervoers-knooppunten.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt over een artikel 2 Wet financiële verhoudingen onderzoek naar de uitvoeringskosten voor gemeenten over de volle breedte van het Klimaatakkoord. Het bestuur benadrukt dat dit onderzoek "boter bij de vis" moet opleveren en gemeenten in staat moet stellen om de verschillende onderdelen van het Klimaatakkoord uit te voeren.

Beoordeling moties door bestuur

Bij het formuleren van zijn preadviezen op de ingediende moties over het Klimaatakkoord heeft het bestuur, conform het voorstel aan de leden (ledenbrief 1 november 2019) de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Naar het oordeel van het bestuur zijn voldoende (proces)afspraken gemaakt om te starten met de eerste fase van Klimaatakkoord;
- Gemeenten gaan in deze eerste fase aan de slag op de onderdelen waarop toereikende financiële voorwaarden beschikbaar zijn gesteld;
- Indien in volgende fases onvoldoende aan de financiële randvoorwaarden wordt voldaan, kunnen gemeenten op de betreffende onderdelen het Klimaatakkoord niet geheel en/of niet in het gevraagde tempo uitvoeren;
- Gemeenten geven zoveel mogelijk van onderop invulling aan de afspraken in het Klimaatakkoord;
- Het Klimaatakkoord wordt niet amendabel aan de leden ter besluitvorming voorgelegd.

Overzicht definitieve moties met preadviezen en ontvangen brieven

Op 21 november jl. heeft het VNG-bestuur zijn preadviezen op een aantal moties vastgesteld en kennisgenomen van twee ingezonden brieven.

Het gaat om de volgende moties en brieven, waarbij steeds het agendapunt van de Buitengewone ALV is vermeld.

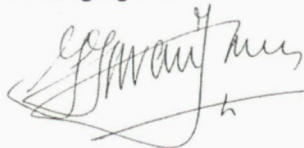
- Motie "Naar een passende financiering voor de implementatie en uitvoering van de WvGGZ" van 13 gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (agendapunt 5)
Preadvies: overnemen.
- Motie "Spoedeisende hulp" van de gemeente Lelystad e.a. (agendapunt 5).
- Preadvies: overnemen.
- Motie "Specifieke uitkering sport (compensatie BTW)" van de gemeente Lelystad (agendapunt 5).
Preadvies: overnemen (toelichting volgt).
- Motie "Ruimte voor eigenaarschap gemeenschappen bij uitvoering Klimaatakkoord" van de gemeente Peel en Maas (agendapunt 6).
Preadvies: overnemen.
- Motie "Klimaatakkoord (financiële voorwaarden en betrekken burgers)" van de gemeenten Lisse en Noordwijk (agendapunt 6).
Preadvies: overnemen.
- Motie "Regionale energiestrategieën: wind in de zeilen en schouder aan schouder" van de gemeente Amersfoort e.a. (agendapunt 6).
Preadvies: overnemen.
- Motie "Instemming Klimaatakkoord (pas na voldoen aan voorwaarden)" van de gemeente Boekel (agendapunt 6).
Preadvies: ontraden.
- Motie "Nieuwe afspraken raamovereenkomst verpakkingen 2013-2020" van de gemeenten Gooise Meren en Eemnes (agendapunt 7).
Preadvies: ontraden.

Daarnaast heeft het VNG-bestuur nog twee brieven ontvangen, die ter informatie zijn bijgevoegd.

- Brief "Gemeentefinanciën (opschalingskorting/zorgvraag sociaal domein)" (agendapunt 5)
- Brief "Veilig thuis" van de gemeente Stein namens de regio Zuid-Limburg (agendapunt 5)

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr J.H.C. van Zanen
Voorzitter

Motie: Naar een passende financiering voor de implementatie en uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvggz).

Aan: De Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering bijeen op 29 november 2019 in Nieuwegein.

Constaterende dat:

- de invoering van de Wvvggz leidt tot uitbreiding van het takenpakket en extra lasten voor gemeenten,
- het Rijk slechts gedeeltelijk tegemoet komt met het ophogen van de algemene uitkering van het gemeentefonds,
- in de septembercirculaire een herverdeling van deze middelen heeft plaatsgevonden, waardoor veel gemeenten vlak vóór de invoering van de wet geconfronteerd zijn met een lagere bijdrage dan in de mei-circulaire was toegezegd,
- door de herverdeling van de middelen in de septembercirculaire de tekorten bij gemeenten als gevolg van de invoering van de Wvvggz nog groter zijn geworden,
- de gemeenten al met forse tekorten te maken hebben binnen het Sociaal Domein en dat deze tekorten niet op korte termijn kunnen worden teruggedrongen.

Doorberekend in euro's betekent de herverdeling in de septembercirculaire voor de gemeenten in de regio Gelderland-Zuid een nadeel van ongeveer € 75.000. Dit resulteert in een tekort van bijna € 128.000 op de begroting van regio Gelderland-Zuid.

Overwegende dat:

- de gemeenten van de regio Gelderland-Zuid samenwerken bij de implementatie en uitvoering van de Wvvggz;
- er veel onduidelijkheid is over de kosten van de ICT en de kosten van de ambtelijke inzet die noodzakelijkerwijs gemaakt worden bij de invoering van de Wvvggz;
- dat in de loop van 2020 met behulp van ervaringsgegevens meer zicht komt op aantallen, ICT kosten en de kosten van de ambtelijke inzet;
- door de veelheid aan dossiers zoals Beschermd Wonen, het Abonnementstarief en de aanhoudende tekorten op Jeugdhulp en Wmo de financiële druk bij gemeenten alleen maar toeneemt.

Spreekt uit:

- te betreuren dat gemeenten niet voldoende wordt gecompenseerd voor de kosten die de implementatie en uitvoering van de Wvvggz met zich mee brengt.

Draagt het VNG-bestuur op:

- bij het Rijk aan te dringen op een passende financiering voor de implementatie en uitvoering van de Wvvggz, zodat de implementatiekosten en de kosten voor de structurele uitvoering van de wet gedekt zijn.

In afwachting van uw reactie.

Mede ingediend door de 13 gemeenten van de Veiligheidsregio Gelderland Zuid (incl. de gemeente Mook en Middelaar):

Gemeente Berg en Dal
Gemeente Beuningen

Gemeente Buren
Gemeente Culemborg,
Gemeente Druten
Gemeente Heumen
Gemeente Mook en Middelaar
Gemeente Neder-Betuwe
Gemeente Nijmegen
Gemeente Tiel
Gemeente West Betuwe
Gemeente West Maas en Waal
Gemeente Wijchen

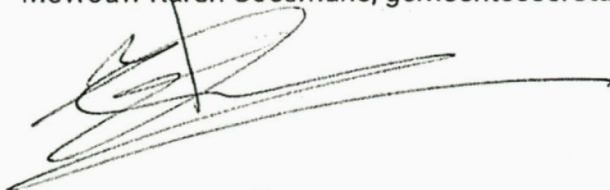
Aanvullende gemeenten die deze motie mede-indienen, zullen bij de toelichting op de BALV worden genoemd.

Geldermalsen, 14 november 2019

De heer Harry Keereweer, burgemeester van de gemeente West Betuwe

A handwritten signature in black ink, consisting of a large loop at the top left and several horizontal strokes extending to the right.

Mevrouw Karen Coesmans, gemeentesecretaris van de gemeente West Betuwe

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized initial 'K' followed by several horizontal strokes.

De heer Ton van Maanen, wethouder van de gemeente West Betuwe

A handwritten signature in black ink, with a large, stylized initial 'T' followed by several horizontal strokes.

Samenvatting en preadvies motie West-Betuwe over een passende financiering voor de implementatie en uitvoering van de Wet verplichte ggz (Wvvggz).

Indienende gemeente: West Betuwe

Ondersteunende gemeenten: Druten, Heumen, Mook en Middelaar, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen

Status motie: definitief

Strekking van de motie:

Bij het Rijk aandringen op passende financiering voor implementatie en uitvoering van de Wvvggz,

Preadvies VNG-bestuur: overnemen.

Toelichting bij het preadvies:

De VNG heeft op basis van artikel 2 WFv een claim bij het Rijk neergelegd. Het Rijk heeft daarop € 20 miljoen per jaar structureel toegekend. Daarbij hebben Rijk en VNG de afspraak gemaakt om te monitoren of de kosten van gemeenten uit deze structurele middelen kunnen worden gedekt. Daarnaast ontvangt de VNG een subsidie van het ministerie van VWS om de invoering van de wet bij gemeenten te ondersteunen. Ook kunnen gemeenten bij ZonMw subsidie vragen voor de regionale coördinatie en implementatie van de Wvvggz.

De VNG houdt de uitvoeringskosten nadrukkelijk in het oog en heeft met het ministerie van VWS de afspraak gemaakt om in de loop van 2020 op basis van actuele cijfers na te gaan of de uitvoeringskosten uit de structureel toegekende bedragen kunnen worden gedekt.

Motie Landsdekkende 24/7 toegankelijke Spoed Eisende Hulp (SEH)

De Bijzondere Algemene Leden Vergadering van de VNG, in vergadering bijeen op 29 november 2019,

Constateernde dat

- er een landelijke ontwikkeling gaande is waarbij steeds meer gemeenten en perifere gebieden kampen met sluiting van hun Spoed Eisende Hulp (SEH), vanwege de hoge kwaliteitseisen die aan een SEH worden gesteld.
- dat de effecten van die ontwikkeling sterk ingrijpen op het gevoel van veiligheid van individuele inwoners, de toegankelijkheid en bereikbaarheid van zorg en daarmee de ontwikkeling van een gemeente als geheel
- dat de effecten van die ontwikkeling sterk ingrijpen op de zorgvraag en –behoefte van inwoners en daarmee een afwentelingseffect heeft op het sociaal domein, waarvoor gemeenten niet worden gecompenseerd
- deze ontwikkeling gevolgen heeft voor het ambulancevervoer omdat er steeds minder plekken komen waar 24/7 SEH toegankelijk is.

overwegende dat

- het huidig Kwaliteitskader nog geen mogelijkheden biedt voor tussenoplossingen zoals a) spoedpoli's met aanwezigheid van een gekwalificeerde SEH arts en b) spoedposten naast huisartsenposten en SEH
- het Sociaal domein (gemeenten) en het domein van de zorg (zorgverzekeraars) door deze ontwikkeling meer vervlochten raken, waardoor gemeenten voor andere vraagstukken komen te staan terwijl financieringsstromen niet dezelfde beweging maken.
- Voldoende (hoog gekwalificeerd) personeel en voldoende ambulances in perifere gebieden randvoorwaardelijk zijn
- Voor het verhogen van de overlevingskansen in vergrijsde en perifere gebieden een dekkend netwerk aan AED's / burgerhulpverlening van levensbelang is.

van oordeel zijnde dat

- het nodig is dat een beweging wordt gemaakt naar 24/7 toegankelijke SEH' s of uitgebreide spoedpoli's in dergelijke gemeenten en perifere gebieden, waar expliciet aandacht zal zijn voor de groepen chronische zieken, ouderen en kinderen
- acute zorg anders georganiseerd zal moeten worden
- als inzet gekozen zou moeten worden dat 80 % van de inwoners in dergelijke gemeenten en gebieden terecht kan bij een voorziening in de buurt

- financieringsstromen nu drempels opwerpen om innovatie en juiste zorg op de juiste plek gestalte te geven.
- Gemeenten gecompenseerd moeten worden voor de met de verandering gepaard gaande stijging van kosten zoals de extra kosten voor het (Wmo) vervoer of het inrichten van een dekkend netwerk aan openbaar toegankelijke AED-voorzieningen.

verzoekt het VNG-bestuur:

- deze motie ter kennis te brengen van de regering en de Tweede Kamer,
- deze motie te betrekken bij de onderhandelingen met het kabinet en daarbij het kabinet te verzoeken om:
 - snel duidelijkheid te geven wat er kan in "streekziekenhuizen" maar ook wat er kan ten aanzien van het anders organiseren van acute zorg in perifere gebieden, waarbij het uitgangspunt is een zo maximaal mogelijke voorziening voor laagcomplexere spoedzorg, waarbij de mogelijkheid voor 24/7 toegankelijke SEH's of uitgebreide spoedpoli's serieus nader verkend worden.
 - Ervoor te zorgen dat financieringsstromen geen beletsel vormen voor innovatie en de juiste financiële prikkels af te geven, gericht op gezondheid in plaats van ziekte.

en gaat over tot de orde van de dag,

Ingediend door de gemeente Lelystad op 20 november 2019

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

A. Schepers

de burgemeester.

J.W. Sparreboom, locoburgemeester

Mede ingediend door:
gemeente Stadskanaal
gemeente Nissewaard
gemeente Hogeveen

Samenvatting en preadvies motie gemeente Lelystad over spoedeisende hulp

Indienende gemeente(n): Lelystad

Ondersteunende gemeenten: Stadskanaal, Nissewaard en Hoogeveen.

Status motie: definitief

Strekking van de motie:

De motie heeft betrekking op de sluiting van ziekenhuizen en spoedeisende hulp voorzieningen en de effecten die dat heeft op de toegankelijkheid en bereikbaarheid van zorg en op de (extra) druk op de Wmo. De indiener vraagt de VNG om met het kabinet afspraken te maken over een goede organisatie van de acute zorg in met name perifere gebieden zonder dat financieringsstromen daar bij in de weg staan.

Preadvies VNG-bestuur: Overnemen

Toelichting bij het preadvies:

In de medisch specialistische zorg zien we een beweging naar meer centralisatie van (hoog-)gespecialiseerde zorg met als doel de kwaliteit(sontwikkeling) zo hoog mogelijk te houden. Dit geldt ook voor de spoedzorg met als gevolg dat gemeenten zien dat locaties voor de spoedeisende hulp (SEH) gesloten worden. In met name de perifere gebieden leidt dat tot groeiende zorgen over de toegankelijkheid en bereikbaarheid van spoedzorg. Deze zorgen zijn terecht en gaan breder dan alleen de spoedzorg, maar hebben betrekking op de juiste zorg op de juiste plek in bredere zin. Waarbij het onder andere gaat over beschikbaarheid en een infrastructuur die het langer thuis wonen en het voorkomen van onnodige escalatie ondersteunt.

Tijdens de BALV op 30 november 2018 is de volgende motie over de juiste zorg op de juiste plek aangenomen: *Motie toekomstbestendig zorgsysteem*

- *Aandacht te vragen voor bredere perspectief van de totale zorgkosten*
- *In gesprek te gaan met de betreffende bewindspersonen*
- *Met het kabinet de afhankelijkheden, sturingsmogelijkheden en schakels in beeld te brengen en te benutten.*
- *Onderzoeken hoe het sociaal domein een hefboom kan zijn voor 'de juiste zorg op de juiste plek'*

Hier loopt een aantal acties op waarvan de voortgang is geborgd in de commissie ZJO. Het advies is om de motie van Lelystad aan deze motie - en dus aan de lopende acties - te verbinden.

Daarmee is de motie van Lelystad een extra signaal aan het kabinet voor de urgentie van dit onderwerp. Waarbij het dus niet alleen moet gaan om het afbouwen van (dure) voorzieningen, maar ook om het voldoende en in passend tempo toerusten van de infrastructuur om die afbouw adequaat op te vangen.

Daarnaast werken de partijen van de hoofdlijnenakkoorden medisch specialistische zorg, huisartsenzorg en wijkverpleging met elkaar aan een agenda voor de acute zorg. VNG is daar als partner in het hoofdlijnenakkoord wijkverpleging bij betrokken.

Motie Specifieke Uitkering Sport

De Buitengewone algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bijeen op 29 november 2019.

Constateerend

- Dat in 2018 het Nationaal Sportakkoord is gesloten om partijen te verbinden en de (lokale) kracht van sport in Nederland de komende jaren beter te benutten.
- Dat het ministerie VWS gedurende de looptijd van het Sportakkoord in totaal 410 miljoen euro investeert om de doelstellingen van het Nationaal Sportakkoord te realiseren.
- Dat een deel van deze investering is bedoeld om het lokaal sportbeleid te stimuleren.
- Dat op basis van het Nationaal Sportakkoord honderden gemeenten een Lokaal Sportakkoord hebben gesloten of bezig zijn een Lokaal Sportakkoord af te sluiten.
- Dat binnen het investeringsbudget van het ministerie van VWS middelen zijn gereserveerd voor het compenseren van het nadeel dat gemeenten, sportverenigingen en sportbedrijven ondervinden als gevolg van het verruiming van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019.
- Dat bij de verruiming van de btw-sportvrijstelling door het rijk is aangegeven dat de verruiming van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019 voortkomt uit Europese wetgeving en geen bezuinigingsmaatregel is en de opbrengst van de belastingmaatregel volledig terugvloeit naar de benadeelden.
- Dat voor amateursportorganisaties zoals sportverenigingen de subsidieregeling Bouw en Onderhoud Sportaccommodaties (BOSA) is ingesteld met een budget van 80 miljoen euro.
- Dat voor gemeenten (inclusief verbonden organisaties, zoals sportbedrijven) de regeling Specifieke Uitkering Sport (SPUK) is ingesteld met een maximaal te besteden budget van 185 miljoen euro.

Overwegend

- Dat de Social Return on Investment van sport en bewegen volgens onderzoek van het Mulier instituut 2,51 is. (Elke geïnvesteerde euro levert 2,51 euro aan maatschappelijke waarde op voor de samenleving).
- Dat voor 2019 middels de SPUK slechts 82% van het aangevraagde bedrag (228 miljoen) door het ministerie VWS wordt gecompenseerd.
- Dat door de onvolledige compensatie gemeenten (en sportbedrijven) in 2019 met een tekort worden geconfronteerd van zo'n 43 miljoen euro.
- Dat het tekort op de compensatie van het nadeel als gevolg van het verruiming van de btw-sportvrijstelling zich naar verwachting in de komende jaren voortzet.

- Het ministerie VWS ervan uitgaat dat een deel van de ingediende kosten over 2019 uiteindelijk niet wordt gerealiseerd, maar gelijktijdig door de lagere compensatie een deel van de benodigde investeringen niet kan worden gerealiseerd.
- De minister van VWS meent dat ook bij lagere compensatie het financiële nadeel van de btw-sportvrijstelling voor gemeenten (en sportbedrijven) volledig wordt gecompenseerd.
- Dat de tekorten op onder meer de jeugdzorg en de WMO en de verlaging van het accres uit het gemeentefonds veel gemeenten al nopen tot vergaande bezuinigingen op onder andere sport en bewegen.
- Bij veel gemeenten de financiële ruimte ontbreekt om de overige 18% compensatie zelf aan te vullen.
- Dat bij een aantal gemeenten het nadeel van onvolledige compensatie groter is dan de extra middelen die zij ontvangen in het kader van het Nationaal Sportakkoord ten behoeve van het lokaal sportbeleid.
- Dat het cumulatieve effect van de onvolledige compensatie van het btw-nadeel er toe zal leiden dat gemeenten (en sportbedrijven) uiteindelijk genoodzaakt zijn de tarieven voor sportaccommodaties voor sportverenigingen en toegangskaartjes voor zwembaden fors te laten stijgen en subsidies op sport- en bewegingsstimulering te verlagen.
- Dat dit bij veel gemeenten een nadelig effect heeft op de sportparticipatie en de mate waarin inwoners voldoen aan de beweegrichtlijn en dat daarmee ook de doelstellingen van de lokale sportakkoorden en het Nationale Sportakkoord in het geding komen.
- Dat zo de beoogde positieve effecten van de extra investering van het ministerie van VWS in het kader van het Nationaal Sportakkoord teniet worden gedaan.
- Dat dit na decentralisaties het volgende beleidsterrein is waarbij het rijk gemeenten confronteert met een financieel tekort bij de uitvoering van beleid.

Draagt het VNG bestuur op

Bij het kabinet en parlement aan te dringen op een daadwerkelijk volledige compensatie voor de gemeenten (en sportbedrijven) van het nadeel dat is ontstaan door verruiming van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019.

En gaat over op de orde van de dag.

Ingediend door de gemeente Lelystad op 20 november 2019

Het college van de gemeente Lelystad,

de secretaris,

A. Schepers

de burgemeester.

J.W. Sparreboom, locoburgemeester

Motie voor de BALV van VNG van 29 november 2019

Motie Ruimte voor eigenaarschap gemeenschappen bij uitvoering Klimaatakkoord

De leden van de VNG, bijeen op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019.

Constateerende dat

De VNG de voorwaarde stelt aan het Klimaatakkoord dat de gemeenten de juiste bevoegdheden en doorzettingsmacht krijgen om hun regierol ook daadwerkelijk te kunnen uitvoeren.

De aandacht gericht is op bevoegdheden en doorzettingsmacht van de gemeenten en dat dit voorbij gaat aan de kracht van het platteland.

Inwoners van het platteland van oudsher gewend zijn om de leefbaarheid van hun omgeving in eigen hand te nemen.

Er voor de uitvoering van het Klimaatakkoord een grote behoefte is aan ruimte voor de opwekking van duurzame energie.

De indruk bestaat bij diverse partijen dat op het platteland veel ruimte beschikbaar is om aan de ruimtebehoefte van duurzame energieprojecten te voldoen.

(Buitenlandse) investeerders/investeerders actief zijn op het platteland om duurzame energieprojecten te realiseren en dat de revenuen van deze projecten niet ten goede komen aan de omgeving.

Overwegende dat

Voor de haalbaarheid van duurzame energieprojecten en daarmee de uitvoering van het Klimaatakkoord draagvlak onder de bevolking nodig is.

Wanneer de (plattelands)gemeenschappen zelf het 'eigenaarschap' hebben bij duurzaamheidsinitiatieven de ruimtelijke kwaliteit geborgd is, dat de revenuen ten goede komen aan de gemeenschappen en dat de koppeling gelegd wordt met andere opgaven van het platteland.

Door 'ruimte' te geven aan duurzame energieprojecten uit de lokale gemeenschappen de haalbaarheid van duurzame energieprojecten vergroot wordt en tegelijkertijd gewerkt aan de vitaliteit van het platteland.

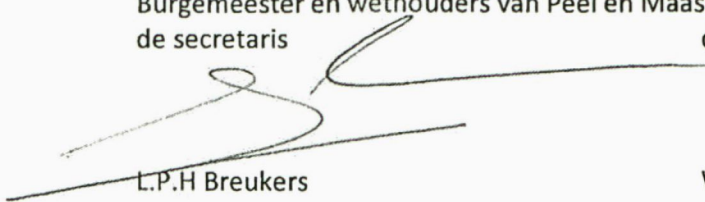
Verzoekt het Bestuur

Om het belang van duurzame energieprojecten vanuit de gemeenschappen te onderschrijven. Namens de gemeenten een lobby te starten richting de ministeries en richting de politiek zodat er aandacht is en ruimte ontstaat voor initiatieven uit de gemeenschap, waarbij revenuen ten goede komen aan die gemeenschap.

Panningen, 18 november 2019

Burgemeester en wethouders van Peel en Maas
de secretaris

de burgemeester

L.P.H. Breukers

W.J.G. Delissen-van Tongerlo

Samenvatting en preadvies motie 'Ruimte voor eigenaarschap gemeenschappen bij uitvoering Klimaatakkoord' over de rol van gemeenschappen in duurzame energieprojecten

Indienende gemeente: Peel en Maas

Status motie: Definitief

Strekking van de motie

Er wordt geconstateerd dat gemeenschappen, waaronder op het platteland, van oudsher gewend zijn zelf een sterke rol te vervullen rond leefbaarheid en duurzaamheidsinitiatieven. Vanuit deze rol wordt ruimtelijke kwaliteit geborgd, komen rekenen van initiatieven ten goede aan de gemeenschap en wordt de koppeling gelegd met bredere opgaven zoals 'vitaal platteland'. De nadruk op gemeentelijke doorzettingsmacht en de actieve opstelling van investeerders gaan hieraan voorbij.

Het bestuur wordt verzocht om het belang van duurzame energieprojecten vanuit gemeenschappen te onderschrijven en hiertoe een lobby te starten richting ministeries, waarbij ook aandacht is voor het laten landen van rekenen in de lokale gemeenschappen.

Preadvies VNG-bestuur

Overnemen.

Toelichting bij het preadvies

Het bestuur onderschrijft het belang van draagvlak in de samenleving en ruimte voor lokale initiatieven. Ook gedeeld lokaal eigenaarschap bij hernieuwbare energie-opwek, waarbij baten terugvloeien naar gemeenschappen is belangrijk voor het draagvlak van de transitie. De soms hevige discussies over windenergie in een aantal delen van het land laat zien dat draagvlak zeker niet vanzelfsprekend is. De rol van energie- en inwonerscoöperaties en het belang van "eigenaarschap" bij de inwoners worden in het klimaatakkoord erkend.

MOTIE

De gemeenten Lisse en Noordwijk dienen deze motie in op de Bijzondere Algemene Ledenvergadering van de VNG bijeen op woensdag 29 november 2019 te Barneveld.

Stelt vast dat:

- Gehoord de beraadslaging van de extra commissie Ruimte & Infrastructuur op woensdag 13 november 2019 inzake de behandeling van de Bijzondere Ledenvergadering van de VNG heeft het college van Lisse, mede op initiatief van de gemeenteraad, de onderstaande motie vorm heeft gegeven;

Constaterende dat:

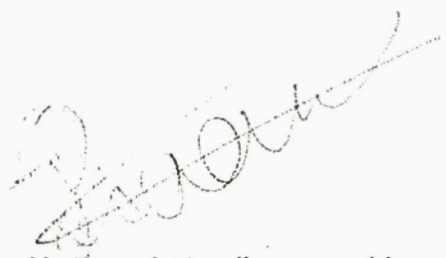
- Het uitvoeren van het Nederlandse Klimaatakkoord, waaronder de transitie naar een emissieloze energievoorziening, vergaande implicaties voor gemeentelijke overheden en haar inwoners heeft;
- Gemeenten verplicht worden om deze transitie gedeeltelijk te realiseren, door onder andere het opstellen van een Transitievisie Warmte en een Regionale Energiestrategie (RES);
- Er nog veel onduidelijkheid is over de financiële bijdrage die door het Rijk beschikbaar wordt gesteld voor de uitvoering van decentrale overheidstaken voortkomende uit het Klimaatakkoord;
- Financiële bijdrage vanuit het Rijk voor de gemeentelijke uitvoering van het Klimaatakkoord voldoende dient te zijn opdat andere gemeentelijke taken niet in de verdrukking komen of afgewenteld worden op de burger;
- Gemeentelijke uitvoeringskosten onderhevig zijn aan verandering en in de toekomst gemonitord dienen te worden om te garanderen dat financiële dekking vanuit het Rijk toereikend is en blijft;

Overwegende dat:

- De Commissie Ruimte & Infrastructuur (Lisse) het college heeft verzocht om in Duin- en Bollenstreekverband steun te zoeken voor deze motie;
- Gemeenten en haar inwoners een belangrijke rol spelen bij de uitvoering van het Klimaatakkoord;
- Gemeenten alleen effectief bij kunnen dragen aan de uitvoering van het Klimaatakkoord wanneer zij hier in voldoende mate financieel en juridisch op toegerust zijn;
- Het realiseren van het Klimaatakkoord op lokaal niveau alleen uitgevoerd kan worden als er voldoende draagvlak is binnen de samenleving;

Verzoeken het bestuur:

- Zorg te dragen voor het scheppen van financiële dekkende condities voor gemeenten, op basis van Rijksgelden, en het doorlopend monitoren daarvan;
- Op actieve wijze bij te dragen aan het informeren en betrekken van de burgers inzake het proces en inhoud van de uitvoering van het Klimaatakkoord op lokaal niveau;

Namens het college van Lisse
Mvr. Jeanet van der Laan
Wethouder

Namens het college van Noordwijk
Dhr. Sjaak van der Berg
Wethouder

**Samenvatting en preadvies motie Lisse en Noordwijk over financiële randvoorwaarden
Klimaatakkoord**

Indienende gemeenten: Lisse en Noordwijk

Status motie: definitief

Strekking van de motie

Oproep aan het bestuur om:

- zorg te dragen voor financieel dekkende condities voor gemeenten bij uitvoering van het Klimaatakkoord (met rijks gelden) en het monitoren daarvan
- op actieve wijze bij te dragen aan het informeren en betrekken van burgers

Preadvies VNG-bestuur

Overnemen.

Toelichting bij het preadvies

- Het bestuur deelt de zorgen over toereikende financiering en maakt zich, onder meer via het Artikel 2 FVw onderzoek, sterk om te komen tot toereikende financiële randvoorwaarden. Uiteindelijk beslissen de leden in een ALV of ledenraadpleging in hoeverre de financiële randvoorwaarden toereikend zijn en welke gevolgen gemeenten verbinden aan het tekort schieten van de randvoorwaarden
- De verantwoordelijkheid om burgers te informeren ligt primair bij de gemeenten zelf en bij maatschappelijke partners in het Klimaatakkoord. Binnen haar verantwoordelijkheden in de uitvoering van het Klimaatakkoord zet de VNG zich in om hen die rol te laten pakken. Zo maakt de VNG met de maatschappelijke partners veel werk van participatie, onder meer via handreikingen voor gemeenten.

Motie: Regionale Energiestrategieën (RES): wind in de zeilen en schouder aan schouder

De Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG, bijeen op 29 november 2019,

Constaterende

- dat bij de totstandkoming van de Regionale Energiestrategieën gemeenten en regio volop in de wind staan voor de realisatie van het klimaatakkoord en het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen en windmolens op land;
- voor veel inwoners niet duidelijk is dat de zoektocht naar mogelijkheden voor elektriciteitsopwekking niet (alleen) lokaal gemotiveerd is, maar past binnen het Klimaatakkoord;
- het Rijk ook voor inwoners zichtbaar en aanspreekbaar moet zijn als mede-eigenaar van de klimaat- en energieopgave en de gevolgen voor landgebruik en landschap die dit gaat hebben;
- dat als Rijk en gemeenten samen gaan staan voor de opgave van opwek van elektriciteit op land ze een constructieve bijdrage kunnen leveren aan de dialoog en belangenafweging in gemeenten en regio's.

Overwegende

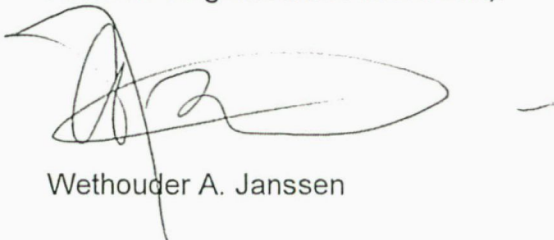
- dat naast een nationale campagne gericht op te nemen maatregelen door huishoudens ("iedereen doet wat") er ook gerichte gezamenlijke campagnes nodig zijn naar bedrijfsleven, corporaties, instellingen en andere sectoren;

Verzoekt het bestuur van de VNG om

- in de interbestuurlijke gesprekken met het Rijk in te zetten op een continue gezamenlijke communicatieaanpak om de noodzaak en urgentie voor verduurzamingsmaatregelen uit te leggen aan de diverse doelgroepen;
- het Rijk te vragen zich actief te profileren als partner van gemeenten in de uitvoering;
- in de gesprekken met het Rijk erop aan te dringen dat bewindslieden in media-optredens en bij werkbezoeken de noodzaak tot het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen en windmolens blijven benadrukken en bij concrete projecten duidelijk te maken dat er lokaal belangenafwegingen worden gemaakt, maar dat er geen gemakkelijke keuzes zijn.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de gemeente Amersfoort,

Wethouder A. Janssen

De motie wordt ondersteund door:

- Almere
- Apeldoorn
- Arnhem
- Assen
- Beemster
- Delft
- Diemen
- Dordrecht
- Edam-Volendam
- Ede
- Enschede
- Gouda
- Groningen
- Haarlemmermeer
- Heemskerk
- Heerlen
- Hengelo
- Hilversum
- Hoorn
- Landsmeer
- Lelystad
- Maastricht
- Nijmegen
- Oss
- Ouder-Amstel
- Purmerend
- Roosendaal
- Schiedam
- Tilburg
- Uithoorn
- Utrechtse Heuvelrug
- Venlo
- Waterland
- Wormerland
- Zaanstad

Samenvatting en preadvies motie over RES: Wind in de zeilen en schouder aan schouder

Indienende gemeente: Amersfoort

Ondersteunende gemeenten: Almere, Breda, Delft, Dordrecht, Ede, Groningen, Heemskerk, Heerlen, Landsmeer, Nijmegen, Oss, Tilburg, Zaanstad, Uithoorn.

Ook DB G40 ondersteunt deze motie.

Status motie: definitief

Strekking van de motie

Deze motie roept VNG op om ervoor te zorgen dat het Rijk zich meer zichtbaar achter de doelen van het klimaatakkoord en de RES schaaft. Zodat het duidelijk wordt dat niet alleen lokale bestuurders voor duurzame energie gaan maar dat dit een ambitie is van gemeenten, provincie en rijk om daarmee het gezamenlijke doel te behalen. Hiervoor zien zij graag dat er interbestuurlijk een continue gezamenlijke communicatieaanpak wordt ingericht om de noodzaak en urgentie voor verduurzamingsmaatregelen uit te leggen aan de diverse doelgroepen.

De VNG moet er in de gesprekken met het Rijk op aandringen dat bewindslieden in media-optredens en bij werkbezoeken de noodzaak tot het opwekken van elektriciteit met zonnepanelen en windmolens blijven benadrukken.

Preadvies VNG-bestuur: overnemen

Toelichting bij het preadvies:

Deze oproep heeft de indiener van deze motie, wethouder Jansen van Amersfoort, ook al gedaan tijdens een bestuurlijke RES bijeenkomst met minister. De minister heeft aangegeven bereid te zijn om hier gehoor aan te geven en dit verder met koepels te willen invullen. In het Bestuurlijk Overleg van 6 november is de toezegging gedaan door de minister om 'zij-aan-zij te staan' en de gezamenlijkheid bij het Klimaatakkoord en de RES te onderschrijven.

Motie: Instemming klimaatakkoord

De Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bijeen op 29 november 2019.

Constaterende:

- dat het bestuur van de VNG de leden vraagt in te stemmen met het Klimaatakkoord;
- dat door de leden een drietal randvoorwaarden is gesteld alvorens ingestemd kan worden met het klimaatakkoord;
- dat het VNG-bestuur aanvullende afspraken heeft gemaakt met het kabinet.

Overwegende:

- dat er nog steeds geen zicht is op een toereikende vergoeding voor gemeenten voor de extra uitvoeringslasten;
- dat de haalbaarheid en betaalbaarheid voor de samenleving op basis van onder meer het onderzoek naar de mate, spreiding en clustering van woonlastenneutraliteit bij verschillende woningtypen en warmteoplossingen, niet geborgd is;
- dat er nog geen goede afspraken over collectieve warmte zijn gemaakt, waarbij we waar zinvol komen tot nieuwe warmtesystemen. Onder andere door het wegnemen van financiële belemmeringen waar gemeenten nu tegenaan lopen bij de aanleg van warmtenetten.
- dat biomassa nog steeds wordt gezien als een acceptabele warmtebron, terwijl al langere tijd duidelijk is dat het gebruik maken van biomassa een averechts effect sorteert en tevens miljarden aan subsidie kost. Het importeren en gebruiken van biomassa, om hier te kunnen verstoken, moet een halt worden toegeroepen.

Draagt het VNG-bestuur op om:

Pas in te stemmen met het Klimaatakkoord als voldaan is aan de eerder gestelde randvoorwaarden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door de gemeenteraad van Boekel op 18 november 2019

Burgemeester en wethouders van de gemeente Boekel.

Secretaris

J. Marcic

Burgemeester

P. Bos

Samenvatting en preadvies motie Boekel over instemming Klimaatakkoord

Indienende gemeente(n): Boekel

Status motie: definitief

Strekking van de motie

Pas in te stemmen met Klimaatakkoord als is voldaan aan randvoorwaarden

Preadvies VNG-bestuur

Ontraden.

Toelichting bij het preadvies

Het VNG bestuur heeft de leden voorgesteld om in te stemmen met het Klimaatakkoord en in de eerste fase te starten met de onderdelen waarvoor aan de financiële randvoorwaarden is voldaan. Voor de onderdelen waarvoor in volgende fases de financiële randvoorwaarden onvoldoende zijn ingevuld, geldt dat gemeenten die onderdelen niet in hun geheel of niet in het gevraagde tempo kunnen uitvoeren. Uiteindelijk beslissen de leden hier zelf over in een ALV of ledenraadpleging.

Het bestuur vindt dat er voldoende (proces)afspraken zijn gemaakt om van start te gaan met de eerste fase van het Klimaatakkoord en ontraadt het voorstel in de motie om nu nog niet met het Klimaatakkoord in te stemmen.

Motie: nieuwe afspraken raamovereenkomst verpakkingen 2013 – 2020

De gemeenten Gooise Meren en Eemnes dienen deze motie in op de Buitengewone Ledenvergadering van de Vereniging Van Nederlandse Gemeenten bijeen op 29 november 2019.

Constateerend dat:

- De VNG op 6 september 2019 een ledenbrief heeft gestuurd gericht aan colleges en raden van Nederlandse gemeenten met een pakket nieuwe afspraken om het systeem van inzameling en verwerking van kunststof verpakkingsmateriaal (Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022) fundamenteel aan te passen;
- De voorgestelde aanpassingen ingrijpende gevolgen hebben voor de autonomie van gemeenten m.b.t. inzameling en verwerking van hun afval;
- Het VNG-bestuur de afspraken heeft voorgelegd aan de Buitengewone Algemene Ledenvergadering op 29 november a.s.

Overwegende dat:

- Daadwerkelijk en zinnig hergebruik als grondstof van huishoudelijk plastic afval uit PMD niet meer is dan ongeveer 20%, waarmee het in feite voor 80% overeenkomt met het restafval (n.b.: de cijfers van de afvalindustrie gaan over *potentiële* geschiktheid);
- Van de VANG-doelstellingen, gericht op vermindering van het restafval, een stimulerend effect uitgaat voor alternatieve afvalcategorieën naast het restafval, zonder dat dit de circulariteit noodzakelijkerwijs bevordert;
- Sprake is van toenemende zorgen over de milieueffecten (waaronder lekkage uit de keten) van bron-gescheiden inzameling, verwerking, verhandeling en transport van huishoudelijk plastic afval ten opzichte van het – zo geringe – hergebruik (zie CE/TNO rapport 2015 gekwantificeerde milieuvoordelen ten opzichte van de inspanning);
- Een onafhankelijk kennisinstituut niet voor handen is;
- Bij de afspraken de huidige broninzameling van PMD als uitgangspunt wordt gehanteerd, terwijl in diverse media en onderzoeken in toenemende mate kanttekeningen worden geplaatst bij de doelmatigheid hiervan en zorgen worden geuit over milieuschade door eerder genoemde lekkage.

Van mening dat:

- Een deel van de nieuwe afspraken in de Raamovereenkomst verbeteringen kunnen betekenen ten opzichte van de huidige Raamovereenkomst. Met name het verleggen van het meetmoment en de afspraken met betrekking tot zwerfvuil. Ook vraagt de Raamovereenkomst om scherpere afspraken over de circulariteit van de verpakkingen teneinde het lekken van huishoudelijk plastic afval uit PMD te reduceren en 'down-cycling' te voorkomen;
- Gescheiden inzameling van bij voorbaat niet-recyclebaar afval (vergoed door het Afvalfonds) tot verwarring kan leiden en de bereidheid van consumenten kan ondermijnen;
- De ontwikkelingen dusdanig zijn dat andere inzamelvormen, bijvoorbeeld statiegeld en brengstations zoals die voor glas bestaan, eveneens verantwoorde inzamelmethoden zijn die als uitgangspunt kunnen dienen;
- Een hogere verwerking en betere toepassing van recyclelaat in verpakkingen en producten mogelijk is als er kwalitatief betere grondstoffen beschikbaar komen;
- Het aan de verpakkende industrie is om goede kwaliteit recyclebare verpakkingen op de markt te brengen.

Stelt voor aan het VNG-bestuur om:

- Een diepgaande evaluatie uit te voeren ten aanzien van de gecombineerde PMD-inzameling en andere inzamelcombinaties alvorens de inzameling van PMD als uitgangspunt te hanteren;
- Naast broninzameling van PMD ook ruimte te laten voor andere inzamelvormen, omdat in diverse media en onderzoeken in toenemende mate kanttekeningen worden geplaatst bij de doelmatigheid en zorgen over milieuschade;
- De positie van gemeenten ten aanzien van het beleid van huishoudelijk afval overeind te houden of te versterken, gelet op de betrokkenheid van burgers bij afvalinzameling;
- Te beogen de relatie te handhaven tussen de kwaliteit van inzamelen en het circulaire resultaat zodat gescheiden inzameling begrijpelijk blijft voor de consument;
- In lijn met de eerdere motie van de gemeenten Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Lopik, Wijk bij Duurstede en Zeist blijvend aandacht te vragen voor het stellen van doelen die het toepassen van secundaire grondstoffen kan bevorderen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens het college van B&W
van de gemeente Gooise Meren

Barbara Boudewijnse
Wethouder voor o.m. Duurzaamheid

Namens het college van B&W
van de gemeente Eemnes

Sven Lankreijer
Wethouder voor o.m. Duurzaamheid

4. Samenvatting en preadvies motie Gooise Meren en Eemnes over nieuwe afspraken Raamovereenkomst Verpakkingen

Indienende gemeenten: Gooise Meren en Eemnes

Status motie: definitief

Strekking van de motie

De gemeenten Gooise Meren en Eemnes doen in deze motie aan het VNG-bestuur een aantal voorstellen t.a.v. het onderhandelingsresultaat van de VNG met het verpakkende bedrijfsleven.

De strekking van de motie is dat men zich zorgen maakt over de milieueffecten van de brongescheiden inzameling, verwerking en transport van huishoudelijk plastic afval.

Daarnaast zetten zij kanttekeningen bij de gecombineerde inzamelstroom van Plastic-, Metaal- en Drankenkartonverpakkingen (PMD).

In dit kader stellen zij een vijftal zaken voor:

1. Een diepgaande evaluatie uit te voeren ten aanzien van de gecombineerde PMD-inzameling en andere inzamelcombinaties alvorens de inzameling van PMD als uitgangspunt te hanteren
2. Naast brongescheiden inzameling van PMD ook ruimte te laten voor andere inzamelvormen, omdat in diverse media en onderzoeken in toenemende mate kanttekeningen worden geplaatst bij de doelmatigheid en zorgen over milieuschade
3. De positie van gemeenten ten aanzien van het beleid van huishoudelijk afval overeind te houden of te versterken, gelet op de betrokkenheid van burgers bij afvalinzameling
4. Te beogen de relatie te handhaven tussen de kwaliteit van inzamelen en het circulaire resultaat zodat gescheiden inzameling begrijpelijk blijft voor de consument
5. In lijn met de eerdere motie van de gemeenten Bunschoten, De Ronde Venen, Leusden, Lopik, Wijk bij Duurstede en Zeist blijvend aandacht te vragen voor het stellen van doelen die het toepassen van secundaire grondstoffen kan bevorderen.

Preadvies VNG-bestuur: ontraden

Toelichting bij het preadvies:

Kijkend naar de breedte en variëteit van de gedane voorstellen in de motie, volgt een toelichting per voorstel.

1. *Ontraden:* Gemeenten bepalen zelf op welke wijze zij afvalstromen gescheiden inzamelen. In ongeveer 85% van de gemeenten (die plastic aan de bron scheiden) wordt plastic sinds enkele jaren samen met metaal/blik en drankenkartons ingezameld, de zogenoemde PMD-inzameling. In de nieuwe overeenkomst is afgesproken dat het verpakkende bedrijfsleven de inzamelkosten voor de drie materiaalstromen, anders dan nu het geval is, vergoedt. Het uitvoeren van een diepgaande evaluatie van de PMD-inzameling is op dit moment niet aan de VNG. Vooralnog heeft de VNG geen signalen ontvangen dat hier onder gemeenten behoefte aan is.
2. *Overnemen:* Gemeenten kunnen naast de brongescheiden inzameling van plastic, nog steeds kiezen voor het nascheiden van plastic
3. *Overnemen:* Gemeenten kunnen hun beleid t.a.v. huishoudelijk afval nog steeds naar eigen inzicht vormgeven. De nieuwe afspraken bieden, anders dan nu, wel de mogelijkheid om de rol van gemeenten te beperken tot inzameling. Wanneer een gemeente een grotere rol wil spelen (t.a.v. sortering en vermarkting) kan dat via een samenwerkingsverband van gemeenten.

4. *Overnemen*: De uitlegbaarheid rondom de gescheiden inzameling aan de bron wordt bevorderd, door communicatie meer te richten op stroomstromen die het sorteerproces verstoren en te werken met een uniform acceptatieprotocol.
Gemeenten ontvangen in de nieuwe situatie een kostenvergoeding voor de inzameling van plastic, metaal/blik en drankenkartons, waarbij vergoeding niet wordt berekend over de hoeveelheid gerecyclede stromen, maar over de ingezamelde stromen. Op die manier komen ook de ingezamelde niet-recyclebare verpakkingen voor een vergoeding in aanmerking. Ten eerste leidt dit tot minder verwarring bij de inwoners. Ten tweede leidt dit (in combinatie met de scherpere EU-doelstelling en tariefdifferentiatie vanuit het Afvalfonds Verpakkingen) tot een extra prikkel voor het verpakkende bedrijfsleven om deze stroom te reduceren tot een minimum en daarmee het 'circulaire resultaat' te bevorderen.
5. *Overnemen*: De nieuwe overeenkomst betreft een onderhandelingsresultaat tussen het Afvalfonds Verpakkingen en de VNG. Aangekondigde EU-regelgeving spreekt ambities uit t.a.v. het toepassen van secundaire grondstoffen. Implementatie van EU-regelgeving op dit vlak is aan het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat. De VNG zal aandacht blijven vragen voor het stellen van doelen die het toepassen van secundaire grondstoffen kan bevorderen.

gemeente

Zoetermeer

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Aan het bestuur van de VNG
Postbus 30435,
2500 GK Den Haag

Onderwerp: Tekorten jeugdzorg en crisiskorting

Bezoekadres
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum
20 november 2019

Uw kenmerk

Ons kenmerk
F&C/E

Bijlagen
1. Nadere
toelichting

Geacht bestuur,

Op 19 september jl. nam de Tweede Kamer de motie Segers c.s. aan. Hierin werd de regering verzocht om, samen met de VNG, te onderzoeken met welke aanpassingen van de trap-op-trap-af-systematiek gemeenten meerjarig meer financiële zekerheid kunnen krijgen. Vanzelfsprekend juichen wij dit zeer toe. Maar het financiële vraagstuk voor de gemeenten is breder dan dit. De gemeenten willen nu structurele compensatie voor de oplopende zorgkosten als gevolg van volumegroei en de nog steeds oplopende crisiskorting op het Gemeentefonds moet van tafel. Duidelijk is dat als deze compensatie niet komt de gemeentelijke financiën onder zeer zware druk blijven staan.

Als gemeenten zien wij ons nu geconfronteerd met de noodzaak om te komen tot forse bezuinigingsmaatregelen of lastenverhogingen. Deze raken de lokale samenlevingen én de individuele burgers.

Sinds 2015 wordt het gemeentefonds structureel gekort als gevolg van de opschalings-/apparaatskostenkorting, ook wel crisiskorting genoemd. Deze bezuinigingsmaatregel is in de crisistijd doorgevoerd vanuit een perspectief om te komen tot minder en grotere gemeenten waardoor efficiency mogelijk zou zijn. De beoogde beweging is echter niet doorgezet, maar de korting is blijven bestaan. Deze korting wordt ieder jaar groter en loopt vanaf 2020 nog met € 675 miljoen op tot € 975 miljoen in 2025.

Daarnaast worden gemeenten door de decentralisaties in het sociaal domein en de daarbij door het Rijk doorgevoerde kortingen geconfronteerd met tekorten die ze uit reserves en bezuinigingen op andere beleidsterreinen moeten dekken. Dat heeft geleid tot maatregelen als minimalisering van onderhoud van wegen en de openbare ruimte en het leidt inmiddels ook tot afbouw van voorzieningen zoals bibliotheken, zwembaden, versoering van armoedebeleid en subsidies. Ook de uitvoering van de beleidsvoornemens uit het IBP staat onder druk.

Daarbij stellen wij verder vast dat de zorgvraag alleen maar toeneemt en dat deze volumegroei na de decentralisatie, maar zeer beperkt is gecompenseerd en daardoor ook de transformatie onder druk staat.

gemeente

Zoetermeer

Bij de gemeenten is de financiële rek er uit.

De afgelopen periode is de gemeentelijke problematiek door veel partijen in het inhoudelijke zorgdomein of de gemeentelijke financiën onder de aandacht gebracht. Het Rijk moet de gemeenten in de gelegenheid stellen om ook de komende jaren een houdbaar financieel beleid te voeren. Alleen dan kunnen wij als lokale overheden samen met het Rijk onze belangrijke rol goed spelen bij de vele maatschappelijke vraagstukken die er zijn en nog op ons afkomen. De gemeenten de facto dwingen om te bezuinigen op basisvoorzieningen, terwijl het Rijk het financieel voor de wind gaat, is voor onze inwoners niet te begrijpen.

Wij vragen het bestuur om bij het Rijk een klemmend beroep te doen om vanaf 2020 af te zien van de nog geraamde verdere stijging van de crisiskorting en bovendien de gemeenten versneld structureel te compenseren voor de toenemende zorgvraag in het sociaal domein.

Wij vragen u om deze brief onder de aandacht te brengen van de BALV van 29 november 2019.

In de bijlage treft u feitelijke achtergrondinformatie aan.

Deze brief wordt tevens toegestuurd namens de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Den Bosch.

Burgemeester en Wethouders van de gemeente Zoetermeer,
De secretaris,

De Burgemeester,

Jeugdzorg: Financiële problematiek van gemeenten in beeld

Gemeenten worden door het Rijk financieel onvoldoende in staat gesteld om hun taken op het gebied van jeugdzorg goed te kunnen verrichten. Dit komt enerzijds tot uitdrukking door het niet voldoende en niet structureel honoreren van de volumegroei in de jeugdzorg en anderzijds door de (nog steeds oplopende) opeenstapeling van generieke kortingen.

De voorgestelde oplossing is helder: Compenseer gemeenten structureel voor de volumegroei in de jeugdzorg en stop de groei van de opschalingskorting (de zgn. 'crisiskorting').

Oorzaak 1: Groeiende vraag jeugdzorg zonder compensatie

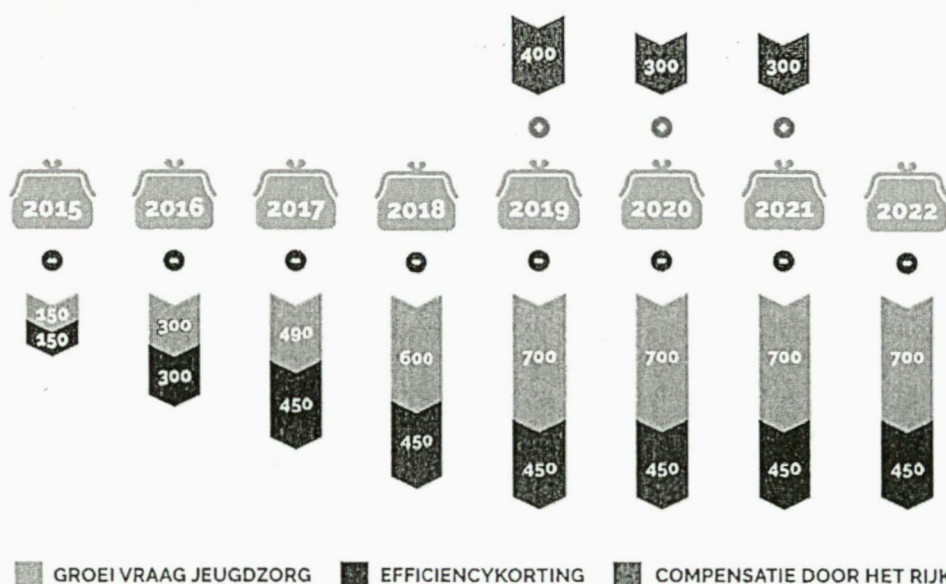
Minister De Jonge erkent in zijn brief van 7 november 2019 met "Hoewel er meer kinderen in beeld zijn dan voorheen" dat de zorgvraag groeit. Gemeenten ontvangen echter geen structurele compensatie voor deze groeiende zorgvraag.

Onderstaande grafiek geeft de kostenstijging weer die wordt veroorzaakt door volumegroei (meer kinderen in de jeugdzorg) en door de efficiencykorting, afgezet tegen de compensatie van het Rijk. Laatstgenoemde korting verplicht gemeenten om hetzelfde werk te doen als het Rijk deed voor de decentralisatie, maar met minder geld. Compensatie van deze efficiencykorting is hier niet het punt, maar de korting draagt met het uitblijven van compensatie voor groei in zorgvraag wel bij aan de sterk verslechterde financiële situatie bij gemeenten. Het Rijk geeft –in de jaren 2019-2021 – een incidentele compensatie voor structurele kosten.

COMPENSATIE JEUGDZORG SCHIET TEKORT

(ALLE CIJFERS x €1 MILJOEN)

Structureel kost de gemeenten de volumegroei ruim €700 miljoen per jaar. De compensatie is € 300 miljoen. Daarnaast moeten de gemeenten de efficiencykorting realiseren.

1

¹ De cijfers over 2015-2017 zijn ontleend aan het onderzoek 'Analyse volume jeugdhulp' (april 2019). De kostenstijging door een groeiende vraag naar jeugdzorg (volumeontwikkeling) naar ruim €700 mln. per jaar is een inschatting van de gemeente Zoetermeer van 2-3% groei.

Oorzaak 2: Stapeling Rijkskortingen en crisiskorting zonder crisis

In aanvulling op stijgende zorgkosten wordt de financiële situatie van gemeenten beïnvloed door een stapeling van algemene Rijkskortingen op het gemeentefonds. De omvang van die kortingen stijgt de komende jaren nog steeds.

Meest in het oog springende korting is de eerder genoemde crisiskorting (door het Rijk ook wel opschalingskorting of apparaatskostenkorting genoemd): Een korting die door het Rijk werd opgelegd aan gemeenten in het kader van een geforceerde opschaling van gemeenten tot minimaal 100.000 inwoners. Op de achtergrond speelde daarbij dat het kabinet zocht naar besparingen om de kredietcrisis het hoofd te kunnen bieden. De geforceerde opschaling vond nooit plaats, en de crisis is voorbij, maar de korting bleef bestaan. In 2019 kregen gemeenten in het kader van deze korting al €300 miljoen minder uitgekeerd. Richting 2025 loopt deze korting op tot **jaarlijks €975 mln.**

OPLOPENDE KORTINGEN

(ALLE CIJFERS x €1 MILJOEN)

Bovenstaande tabel geeft een indruk van de opeenstapeling van kortingen en extra kosten voor gemeenten, die oplopen naar een totaalbedrag van ruim € 3 miljard **per jaar.**

²

² Bron: Gemeente Zoetermeer

Bestuurlijke Algemene Ledenvergadering
van de VNG

Stadhouderslaan 200
Postbus 15
6170 AA Stein
T +31 (0)46 435 93 93
info@gemeentestein.nl
www.gemeentestein.nl

BTW NL 0017.31.105.B.02
KvK 5198 4997 0000
IBAN NL20 BNGH 0285 008 110
BIC BNGH NL2G

Datum: 14 november 2019
Uw kenmerk:
Zaaknummer: 0971121765
Behandeld door: A.J. Raaijmakers
Betreft: Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

Geachte heer/mevrouw,

Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn grote maatschappelijke problemen met een grote sociale, maatschappelijke en persoonlijke impact. Het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling en de ernst en complexiteit daarvan, neemt de laatste jaren toe. Een trend die naar verwachting ook de komende jaren zal blijven bestaan.

Gemeenten hebben een aantal wettelijke taken in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

De toename van het aantal meldingen, de nieuwe wettelijke taken van Veilig Thuis en het herziene handelingsprotocol in combinatie met de decentralisaties van 2015, hebben tot gevolg dat gemeenten geconfronteerd worden met groeiende wachtlijsten en financiële tekorten.

Op grond hiervan heeft de gemeente Stein, namens de Zuid-Limburgse gemeenten, een motie ingediend bij Algemene Leden Vergadering op 5 juni 2019 welke motie door de VNG integraal is overgenomen.

Voor zover ons bekend heeft er, mede naar aanleiding van een schrijven vanuit de Zuid-Limburgse gemeenten (noodklok brief) een gesprek plaatsgevonden tussen VWS en VNG en heeft de VNG naar aanleiding van de aangenomen motie, samen met VWS een werkgroep 'analyse volumegroei Meldingen en Adviezen VT' ingesteld waarvan eind 2019, begin 2020 een eerste analyse wordt verwacht.

De nood is echter hoog en de Zuid-Limburgse gemeenten willen nogmaals benadrukken dat de situatie urgent is en dat, zowel bij VT als in de GIA-keten, financiële problematiek in toenemende mate leidt tot wachtlijsten en het niet tijdig kunnen reageren op meldingen c.q. er tijdig een vervolg aan kunnen geven.

Met de komst van de Veilig Thuis organisaties in 2015 en met de aanscherping van de meldcode begin dit jaar is nationaal een stevige impuls gegeven aan de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. In Zuid-Limburg hebben wij de overtuiging dat we deze majeure opgave uitsluitend samen kunnen invullen, vanuit een keten van gemeenten, Veilig Thuis en de zorg en veiligheidspartners. Hoewel de minister het belang van stevige ketensamenwerking volledig onderschrijft, merken we dat we hierin sterk worden geremd. Een ketenaanpak ontstaat in interactie met alle betrokken partijen, in een evenwichtig en eerlijk gesprek. Echter de manier waarop vanuit nationaal niveau gestuurd wordt op kwaliteitseisen, het tempo van de veranderingen én de wijze van financiering belemmeren dit proces.

De Zuid-Limburgse problematiek in beeld

De problematiek in Zuid-Limburg is immens. Aan de hand van de drie lijnen uit het programma 'geweld hoort nergens thuis' zijn de consequenties voor onze regio hieronder beknopt beschreven.

Eerder en beter in beeld

Eerder en beter in beeld is het startpunt van het nationaal programma en de basis om de duur van het geweld te verkorten en erger te voorkomen. Ter financiering van deze taken zijn middelen overgeheveld vanuit de algemene uitkering naar de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang. Deze middelen zijn én afkomstig uit onze eigen uitkering (korting) én ontoereikend. De financiële consequenties van het gewijzigde handelingsprotocol zijn niet in deze uitkering meegenomen en bovendien kent Zuid-Limburg een negatief herverdelingseffect omdat budgetten worden toegekend op basis van vooraf vastgestelde parameters en niet op basis van daadwerkelijke casuïstiek. Alleen voor Veilig Thuis is de structurele financiële consequentie € 1,6 mln. op jaarbasis.

Stoppen en duurzaam oplossen

Als problematiek in beeld is, is stoppen en duurzaam oplossen de terechte opdracht; de noodzaak om eerder hulp te bieden en eerder achter de voordeur te komen, wordt breed gedragen. Een vlotte overdracht naar het lokale veld en de hulpverlening zijn hierbij van cruciaal belang. Meer signalen bij Veilig Thuis leidt automatisch tot een intensivering van de taken van de lokale partners van onder andere Veiligheidshuizen, Jeugd, Wmo, Welzijnswerk en Vrouwenopvang. Voor deze intensivering ontvangen gemeenten geen extra middelen, hetgeen wel cruciaal is voor een geslaagde aanpak. Uitsluitend een investering in Veilig Thuis biedt geen oplossing; een ketenbenadering (die onder andere inzet op het doorbreken van intergenerationale problematiek) is cruciaal, maar is financieel op dit moment onmogelijk. Aan de gemeentelijke kant betekent dit voor Zuid-Limburg een tekort van circa € 3,85 mln. op jaarbasis.

Aandacht voor specifieke doelgroepen

In de derde lijn is aandacht voor specifieke doelgroepen, waarbij ook een intensivering van de inzet van lokale en regionale partners en professionals aan de orde is. Specifieke aandacht vraagt om specifieke voorzieningen als het Centrum voor Seksueel Geweld, ketenregie, zorgcoördinatie bij de aanpak mensenhandel, de aanpak van (financiële) ouderenmishandeling en de aanpak van loverboyproblematiek. Dit betekent een tekort van € 330.000,- voor de regio Zuid-Limburg op jaarbasis.

Programma 'geweld hoort nergens thuis'	Financieel tekort Zuid-Limburg
Eerder en Beter in Beeld	€ 1.600.000,-
Stoppen en Duurzaam oplossen	€ 4.400.000,-
Aandacht voor Specifieke Doelgroepen	€ 330.000,-
Totaal	€ 6.330.000,-

Zuid-Limburg hecht veel waarde aan een adequate aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties, maar het mag evident zijn dat een extra gemeentelijke investering van structureel bijna € 6,5 mln. volstrekt onrealistisch is. Om onze regionale opgave én onze gemeentelijke taken adequaat uit te kunnen voeren, en aan onze wettelijke plichten te voldoen, is een gewijzigd budgettair kader onontkoombaar.

De Zuid-Limburgse gemeenten verzoeken de VNG daarom met nadruk, conform de tekst van de vastgestelde motie, op korte termijn in overleg te gaan met de Minister van VWS om structureel voldoende middelen beschikbaar te stellen voor alle taken en werkzaamheden van Veilig Thuis en tevens aandacht te vragen voor de (financiële) consequenties die de toename van taken en werkzaamheden van Veilig Thuis hebben voor het lokale veld, en aan te dringen op een structurele oplossing.

Hoogachtend,

Namens de Zuid-Limburgse gemeenten,
De Burgemeester,

mw. M.F.H. Leurs-Mordang

